

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2013 M. BALANDŽIO 3 D. NUTARIMO NR. 280 „DĖL
ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖS
ĮSTATYMĄ IR LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIETYBĖS DOKUMENTŲ RENGIMO
TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKAITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU –
PROJEKTAS), LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2000 M. GRUODŽIO 15 D. NUTARIMO NR.
1458 „DĖL KONKREČIŲ VALSTYBĖS RINKLIAVOS DYDŽIŲ SĄRAŠO IR VALSTYBĖS
RINKLIAVOS MOKĖJIMO IR GRĄŽINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“
PAKITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU KARTU – PROJEKTAI)
(TAP NR. TAP-20-2221(2), TAP-21-975) (TAIS NR. 21-240002(2), 21-24003(2))**

2021-08-09 Nr.NV-1912

Vilnius

Įvertinę patikslintų Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, pažymime, kad be Teisės grupės 2021m. sausio 11 d. išvadoje pateiktų 5, 13, 14, 15 pastabų, kurios yra aktualios ir pateiktus patikslintus Projektus, teikiame šias papildomas pastabas ir pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į Pilietybės įstatymo NR. XI-1196 2, 7, 12, 15, 16, 18, 21, 23, 24, 26, 27, 33, 37, 40, 41, 411 ir 42 straipsnių pakeitimo ir papildymo 21-1 straipsniu įstatymo įsigaliojimo datą (nurodyto įstatymo 19 straipsnio 1 dalis), Projektų rengėjas turėtų įvertinti Projekto 2.1 ir 2.2 papunkčių atitiktį įstatymo nuostatoms, prireikus – atitinkamai koreguoti Projektą. Pažymėtina, kad nurodyto įstatymo 19 straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse buvo nustatyta, kad „*prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės, pateikti iki šio įstatymo įsigaliojimo, baigiami nagrinėti ir sprendimai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės priimami vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje nurodyto laikotarpio skaičiavimą. Asmens, pateikusių prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės iki šio įstatymo įsigaliojimo, pragyventas laikotarpis Lietuvos Respublikoje skaičiuojamas pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusias Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo nuostatas. Asmenys, kurie pagal šiuo įstatymu keičiamo Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 7 straipsnio 11 punktą turi teisę būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiais ir kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo neteko Lietuvos Respublikos pilietybės dėl to, kad įgijo kitos valstybės pilietybę, gali paduoti prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės grąžinimo šiuo įstatymu keičiamo Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 21 straipsnyje nustatytais pagrindais ir 42 straipsnyje nustatyta tvarka.*“

2. Projektu siekiama nustatyti, kad prašymai turi būti užpildyti lietuvių arba anglų kalba per Lietuvos migracijos informacinę sistemą (toliau – MIGRIS) (pvz. Projektu tvirtinamo Dokumentų, susijusių su Lietuvos Respublikos pilietybe, teikimo ir nagrinėjimo tvarko aprašo (toliau – Aprašas) 3 punktas). Pažymėtina, kad toks reikalavimas (privalomas naudojimasis) nėra įtvirtintas Pilietybės įstatyme. Manytina, kad esminės sąlygos bei privalomi būdai dokumentams patekti privalo būti įtvirtinti įstatyme. Pvz. Atliekų tvarkymo įstatymo 35-1 straipsnis). Projekto rengėjo visi kiti argumentai, susiję su privalomu naudojimosi MIGRIS nėra teisiniai (ir nepagrindžia privalomo naudojimosi informacine sistema). Vertinant Projekto rengėjo derinimo pažymoje nurodytus motyvus, jog įstatyminės nuostatos, kad Vyriausybė nustato tvarką leidžia tai įtvirtinti Projekte, nėra pakankamos ir nesudaro teisinio pagrindo (plečiamai aiškinti Vyriausybės įgaliojimus), kaip suteikiančios Vyriausybei teisę nustatyti privalomą naudojamąsi MIGRIS kaip vieninteliu dokumentų pateikimo būdu (su menka išimtimi).

Taip pat aktuali yra pastaba dėl dvigubo (du kartus) dokumentų teikimo pagrįstumo – per informacinę sistemą MIGRIS ir tiesiogiai atvykus.

Siekiant išsklaidyti bet kokias teises abejones dėl esminių privalomų sąlygų dokumentams pateikti (jo teisinio reguliavimo), siūlytina ateityje Pilietybės įstatyme nustatyti, kad prašymai ir dokumentai yra teikiami per atitinkamą informacinę sistemą.

Taip pat iš nurodyto teisinio reguliavimo trūksta pagrindimo, kodėl prašymai gali būti užpildyti užsienio kalba – tik anglų, o ne kitomis, pvz. Europos sąjungos kalbomis (pvz. prancūzų, ispanų, italų ir kt.).

3. Aprašo 7.4 papunktis turėtų būti derinamas (atitikti) Pilietybės įstatymo 22 straipsnį (atitinkami kiti Aprašo punktai taip pat turėtų derėti su nurodyta įstatyme nuostata).

4. Projektą rengėjas turėtų įvertinti, kad esminiai prašymų nagrinėjimo terminiai turėtų būti įtvirtinti Pilietybės įstatyme. Pažymėtina, kad formuluotė „Vyriausybės nustatyta tvarka“ nesuponuoja, kad galima nustatyti kitokius įgyvendinamuoju teisės aktu prašymų nagrinėjimo terminus, nei jie yra nustatyti Viešojo administravimo įstatyme.

5. Teisinio apibrėžtumo stokoja Apraše vartojama formuluotė „žodžiu paaiškina“, kadangi neaišku, kaip būtų galima patikrinti tokios pareigos tinkamą įvykdymą, taip pat neaišku, kokia kalba tas paaiškinimas būtų vykdomas. Siūlytina šiuo aspektu įvertinti siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą.

6. Vertinant prašymų nepriėmimo sąlygas, pažymėtina, kad nėra aišku, kokios teisinės pasekmės nepriėmimo, pvz. neaišku, kas būtų su sumokėta rinkliava, jeigu būtų nuspręsta, kad prašymas nepriimamas dėl kitų Apraše nurodytų priežasčių. Atsižvelgiant į tai, kad nepriėmimas suponuoja prašymo nenagrinėjimą, turėtų būti įvertintas mechanizmas grąžinti sumokėtą rinkliavą.

7. Vertinant reikalavimus prašymui, pažymėtina, kad Aprašo 15.4 papunktis labai plačiai suteikia diskreciją nepriimti prašymo, svarstyтина, ar neturėtų būti apsiribota tik labai formaliais duomenimis (kitus pagrindus perkeliant prie prašymų nagrinėjimo, kai prašoma patikslinti dokumentus ar duomenis suteikiant tam papildomą laiką).

8. Siekiant užtikrinti besikreipiančių asmenų teisių apsaugą ir teisėkūros aiškumo principo aspektu teisiškai ydingas yra Aprašo 16 punktas, pagal kurį prašymo nepriėmimo motyvai nurodomi žodžiu. Pažymėtina, kad atsisakymas atlikti tam tikrą veiksmą turėtų būti detalai paaiškintas raštu.

9. Aprašo 19.3 papunktyje yra įtvirtinta formuluotė, jog Policijos departamentui tam tikrais atvejais teikiamas paklausimas, „ar asmens gyvenimas Lietuvos Respublikoje gali grėsti viešajai tvarkai“. Projekto rengėjas turėtų papildomai pagrįsti, kaip nurodyta nuostata dera su Pilietybės įstatymu (ir iš ko toks reikalavimas išplaukia).

10. Aprašo 25 punkto antrosios pastraipos paskutinis sakinyс dėl reikalavimo asmeniui išreikškus rašytinį pageidavimą dėl dokumento grąžinimo ir kartu su papildomu dokumentu pridėti dokumento išsiuntimo Migracijos departamento pranešime nurodytu saugiu būdu išlaidų apmokėjimą patvirtinantį dokumentą pridėjimo, kelia abejonių, t. y. Projektą rengėjas turėtų pagrįsti tokią nuostatą -koks jos įstatyminis pagrindimas, prireikus – ją koreguoti.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Eglė Izokaitytė